

Előfizetési díj:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hóra	1 „
Megjelenik minden nap, az ünnepek kivételével.	

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:	
Négyezer hasábozott garmond sorára 6 kr.	
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.	
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.	
Hirdetéseket felvesznek:	
Bécsben: Oppelt Alajos (Wollzeile 23)	
„Haasensteint és Vogler (Vener Markt 11)	
Pestben: Lang Leopold (Erzsébet-tér 9 sz.)	
Nyilvántartási díjak:	
garmond sorára 20 kr. fixetendő.	

Szerkesztői szállítás:

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

„KELET”

politikai és közgazdasági napi lap
hatodik évnegyedére

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legcélszerűbben postai utalványlapokkal

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólírott kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégítenek.

Az előfizetési árak a régiek:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hóra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelemztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olcsó könyvek megszerzése által, a „Kelet” előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Marosszék, május 3. 1872.

Egy nemzet erkölcsi súlyedésének alig lehet kiáltóbb és szomorubb bizony-sága, mint midőn szívéből kihál a kegyeteljes, tisztelet azok iránt, kik egész életüket hazájuk szolgálatára fölszentelték.

A magyar nemzetet a legujabb idő-kig még ellenségei se vádolhatták ez modot bűnnel. A mult idők történetének minden lapja tanúsítja, hogy nemzetünk a valódi érdemet fölismerni, méltányolni s becsülni tudta mindig és soha se kereste hiu dicsőséget abban, hogy sárral dobálja azon homokokat, melyeket egy hosszú élet hű szolgálatai által szerzett tiszteség és becsület koszoruja körít.

Ma már nemez, a régi nap süt az egen! Az ilju óriások korát éljük, kiknek szótárában vastag vonásokkal vannak keresztülhuzva e szavak: elismerés, hála, tisztelet és kegyelet.

Aldozd föl önzéstelen hűséggel idő-det, eródet, egész életet: eléáll egypelyhes szakkal síheder, ki még le sem verte lábairól az oskolának (ha ugyan járt benne) porát s a nyilvánosság színe előtt fitymáló kicsinyléssel rád rival: „állj felre!”

Önzéstelenül e gondolatok merültek föl lelkünkben, midőn a „Magyar Polgár” egyik közelebbi számában valami „ösme-reiten nagyság” azon alkalmából, hogy id gróf Teleki Domokos, székünknek egyik volt képviselője, a küszöbön álló választásoknál föllépni nem szándékszik s a magán életbe vonul vissza, hivatva érzi magát, gunyos szavakban örömet fejezni ki érdemes hazánkfiának ez elhatározása fölött. —

Nem azért fogtunk tollat kezünkbe, hogy a nemes gróf érdemeit méltassuk. E tisztet helyettünk végezni fogja Klio, s kitörölhetetlen betűkkel följegyezi, hogy csaknem egy félszázadon át o volt bércs kis hazánknek egyik leghűbb fia. Neve meg van öröklítve alkotmányos küzdelmeinkben, a hazai törvényhozás csarnokaiban, az irodalomban, a tudományok hajlékaiban, áldozatkészégének éhesen szóló te te ben! Ez érdemeit a „Magyar Pol-gár” hírkészainak pünyölődásai el nem hómályosíthatják, sőt — az ellentétek törvé-

nyénél fogja — tán még ragyogóbbá teszik. —

Mellőzve azonban ezuttal egyes személyek védelmét, nem tehetjük, hogy rá na mutassunk arra, a hova-tovább mind merészebb s mondhatni szemérmetlenebb cynismusra, mely e tekintetben egész ellenzéki sajtónk általános jellemvonása. Ugy látszik czélul tűzte maga elébe irtó habortut folytatni a valódi érdem ellen; arczul csapdosni és sárral dobálni mindazokat, kiknek van annyi belátásuk s hig-gadt megfontolásuk, hogy nem esküsznek meg vakon a geszti proféta szavaira; megingatni s lerombolni a nemzet szívében a megérdemelt hála és tisztelet érzelmét legjobb, leghűbb fia iránt, hogy így port hintv a éretlenebbek szemébe, a leha pöffeszkedésnek, a tettek által szer-zett érdemekben szegény, de az üres phrasiskban annál gazdagabb szószá-tyárságnak kelendőséget szerezhessen. Va-lóban dicstelen munka!

Ellenzéki sajtónk uralkodó hangja ez s e szégyenletes irány meghonosításában a nem irigylendő dicsőség oroszlánrésze Csernatonit illeti. Nem túrkésszszük az okokat, melyek őt arra indíták, hogy má-sok beszenyvezésében keresse találja öö-mét, de tény, hogy e tekintetben o a hih-edt kezdeményező; a „hazaárulók” „jog-rablók” „kutya peczérek” s Isten tudja m féle epithetonok feltalálásának s forga-lomba hozásának nagy mestere.

Büszke lehet rá, hogy nem maradt magára; az adott példa sok követőkre talalt. Zászlója alá a követők egész tá-bora gyült össze, kik lélekcsakadva ve-té kednek vezérükhez méltóknak bizo-nyítani magokat, sőt egy kettő tán még olyan is akadt, ki a nagy példaadón is tultett s a fitymáló pöffeszkedés és léha szószátyárság első rendű érdemkeresztjét kivívta magának. Hajrá, csak előre!

Valóban ellenzéki sajtónk szomorító körjelensége is! De nem csak szomorító, hanem jellemző is. Csak oly párt hasz-nálhat ily fegyvereket, melynek s ját ügye, igazsága győzedelmébe bizodalma nincs; mely csak az által remélheti a felszínre juthatni, ha mindazokat, kik utjában álla-nak, ékítse bár hálántékaikat a hazafini érdem-k ragyogó koronájára, félre lök és a sá b tiszti; mely nem riad vissza ana végtetes eredményektől, melyek elárasát — a nemzet erkölcsi közérzetének meg-vesztegetése, valószínű remények s be-tölthetlen vágyak felköltése által — kike-rülhetlenül követni fogják s bele sodor-ják hazánkat egy oly válságba, melynek esélyeit még a geszti proféta messze pil-lantó tekintete is aligha előre belátni tudja! Aprés nous le deluge!

Lehetetlen, hogy nemzetünk józan többsége e hasard játékba bele ragad-tatni engedje magát. Lehetetlen, hogy a hig-gadt közvélemény irányadókul oly em-bereket fogadjon el, kik a hir, dicsőség és nagyság puelstájára legerdemesebb hazánkfiái jó hírnevének, tekintélyének, egy hű és hosszú élet által kivívott köz-tiszteletnek romjai felett törekesznek föl-jutni! —

És mert egy ily ellenzékkal állunk szemben s kell megküzdenünk, n-m fe-jezhetjük ki elég mély sajnálkozásunkat a felett, hogy épen ily válságos pillanat-tan tette le vezetői paleziját azon férfiu, kinek államférfiúi bölcs-ségétől és hig-gadságától bizon várhatunk volna, hogy partjának fékvesztett extravagantiáit mér-

sékeln fogja. De ugy látszik, ő se meri magát ezzel biztatni s jobbnak látta a megérdemlett nyugalom révpartján kiköt-ni, mielőtt tisztos homloka felett össze-csapnának a felzudult hullámok!

— *Párt elnök gróf Bethlen Camil-ló ur megbízásából van szerencsém fel-kérni a küllömmegyei Deák-párt tag-jait, hogy a f. hó 13-án d. u. 3 órára összehívott értekezleten megjelenni, s a megjelenésre a közelökben lakó elvtársai-inkat is felkérni sziveskedjenek.*

Az értekezlet tárgyai lesznek: a tisz-ujtási és követ-választási teendők meghatározása.

D.-Szt.-Márton, 1872 máj. 1.

Kispál Sándor,
pártjegyző

— A Héjasfalva — ghymesi kőut-vonal a költségvetés tárgyalása alkalmával, vita tárgyat kepezte, előbb a pénzügyi bizottmány-ban, majd a házban, mert a kormány s a jobboldal azt be akarta venni az állam-utak sorába, míg a baloldal ennek ellene volt, állit-van, miszerint ennek csak akkor volna helye, midőn az egész kőut hálózat meg fog állit-tatni.

A többség azonban átlátva azon igazsá-g-talanságot, mely abból következik, hogy ezen utvonalt eddig is az állam kezelte Szebentől, Medgyesen, Segesváron át, a héjasfalvi hidig, a nevezett utak az államutak sorába való átvételét elfogadta, s telajánlott, 9 mértőlőd kavicsolásra 22.500, utkaparók, hidak s uttest tartozékainak fentartására 7022, s végre az ut tovább kiépítésére 130,000 frtot.

Mindezen összegeket a baloldal nem sza-vazta meg, sokása szerint állitván, hogy az adózó nép érdekében ajánja ezen levonásokat, s nem gondolva meg, hogy Udvarhelyszék népe is az adózó nép sorába tartozik, s hogy igaz-ságtalanul hordja ezen nagy terhet, a midőn egy országos posta- és kereskedelmi utat kény-telen maga erején fentartani.

A napokban a Magyar Polgárnak tetszett ezen utvonalt, melyet baloldali patronusai nem akartak az országgyűlésen felvenni az állam-utak sorába, oltatva alá venni, s megtámadta a kormányt, hogy ottan nem történt semmi.

Ezenel hiteles kuforításból merítve meg-nyugtathatjuk a M. Polgárt a val, hogy minden lépés megtételét és az előmunkálatok előkészül-tek, s ennek következtében az utat az állam még e hó folytán állam nevelés alá veszi, a tovább építésére szánt 130,000 frt erejéig pe-dig folytattni fog az ut kiépítése.

E szerint az Udvarhelyszék népe nyugta-lanítására szánt gyanúsításokkal szembe, té-nyek fogják ma holnap megnyugtattai az ille-tőket.

— A román „Patria” az erdélyi kortes-kedésekről ezeket írja: Tényleges tudósításaink vannak — leginkább román vidékekről, — hogy az ellenzék nemcsak az országgyűlés által soha el nem fogadható ígéretekkel ámitja a népet, hanem éuuzel, gabonával és itallal igyek-szik a választókat megvesztegetni. Románjaink némely vidéken egész bőven vannak a bor-nak és pálinkának; a szegényebbek kisebb összegeket kapnak előlegkép; a befolyásosab-bak már nagyobb összegeket, de mindazon fel-tétel alatt, hogy bizonyosan ellenzéki jelöltra szavazzanak. A magtárak kinyitvák a vetési kölcsonra, az erdők föl vannak szabadtva és rendkívül potom áron adatnak el a választók-nak Hiteles adatokkal fogjuk mindezt bebizo-nyítani, ha valaki kétségbe vonná Az ellenzék tehát a szabadelvűség köp-nyét öltötte magára, hogy avval vétkei eltkarja és e mellett azon hamis rágalommal ámitja a közönséget, hogy a kormánynak 3 millió áit rendelkezésére, mint-ha bizony a kormánynak volna más alajji, miut a melyet a törvényhozás meg-zavaz. Az egygyű nép, nem lévén neki helyes föltöltása, könnyen hitelt ad e hazugságoknak. Mi a ou-ban óva utjikk a román választókat, hogy e kétszínű szabadelvűk által ne engedjék magu-ukat te utra vezetettai.

Torma Károly képviselőjelöltsége.

Deés, május 1.

Megyéánk deákpárti választói nagy számmal gyűltek egybe tegnap d. u. Deészen a kised-óvoda nagy termében, meghallgatandók pár-tunk közelebbi közgyűlése által az alsó vá-lasztókerület képviselőjelöltjéül felkéri Torma Károly nyilatkozatát. Jelöltünk egy számos tagu küldötség által lévén meghiva, annak kíséretében jelent meg; a terembe léptekor felbasant az „éljen,” s a szeretet, bizalom és tisztelet e zajos nyilatkozata perczekig tar-tott. Csend állván bé, Róth Pál az összes Deák-párti elvtársak nevében üdvözlé jelöl-tünket, jól átgondolt beszédében rámutatva azon égetőbb reform-kérdésekre, melyeket a haza javára, a nemzet üdvére megoldani a jövő országgyűlés lesz hivatva. Ez után Torma Károly szól, mindenk előtt megköszönve az irányában táplált bizalmat, kijelentet-te, hogy a képviselőjelöltséget szí-ves készséggel fogadja el. Egyszerű tiszta, átlátszó szavakkal jelöli meg egyszerű-smind a czélt, melyért küzdeni, az irányt, mely felé haladni legszentebb hazafiu köte-lessége; a czél: Magyarország üdve, boldogsága! az irány: nagy hazánk-fia Deák Ferencz és pártja által követett politikai eszély! Beszéde folytonosan nagy tetszéssel fogadtatott, s be-végeztével szűnni nem akaró riadó éljen tört ki minden ajkon. Szeretve tisztelt jelöltünk innen a jelen volt választók által kísérve tá-vozott szállására. Oly imponaus menet volt ez, a város és intelligentiája oly nagy számmal volt jelen, a mennyit megyénk baloldali jelölt-jei, hiszem, soha sem főgnak maguk kö-rül szemlélhetni.

A baloldal kortesei — kik között hóna-pokkal ezelőtt megkezdették az apitatot, nagy hű hóval járák szélteben hosszában a megyét, az „országos- és heti-vásárokat,” ígérnek meny-nyet és földet. . . . capacitainak szép csengő szavakkal, nyomós érvekkel. . . . foly a ver-bunk, publikum van — a nép alsó rétege sze-reti az ingyen, a potya mulatságot; azonban majd meglátjuk — majd az urnáról — józan esze hová vezérli. A mi zászlónkra Torma Károly neve van felirva, Torma Károly pedig meggyöknek nemc-ak szültötte, hanem disze, bűszkesége — nem hihetjük, le-gyen B. Szolnokmegyének komolyan gondol-kozó oly választó polgára, ki ne a Tor na Károly nevével diszlo lobogó alá sorakozzék!

Borbély Sámuel.

BELFOLD.

Maros-Vásárhelyt, 1872. máj 5 én

A nagy esemény, melyet na-okkal ezelőtt falragasok hirdettek, tegnap megtörtént. Lá-zár Adam és Dr. Orbán Balázs, városunk de-fungált kö etei megtarták bevonulásukat. Az előre készített kukulorium a bihetetlen-ségig silányan ütött ki. A k-vés számu fogadók és fo-gadósak között a Lázár család tagjain ki-vül, jobbadán azok szerepeltek, a kiknek vá-lasztói votumát az országgyűlés nagy többs-gével szemben ritka impertinentával felköve-tett erőszakoskodással ezuttal megmenteni si-került. Mint magától érthető, Kovács Áron fogadta őket. A feleletek szélbali szemében — ha szellem és szízbál összeférnek — voltak tartva. Az éljénzésre csak annyit mondhatunk: „rari nantes in gurgite vasto”.

A bevonuláskor látván Lázár Ádámot Dr. Orbán Balázzsal egy kocsin robog-ni azon reflexió merült fel bennünk, hogy da-cára d-magoc és nem csak érzékenységet de méltányosságot sem tanusít szereplésünk, na-gyon is érzékeny és engesztelékeny kedélyű. Képes volt nemcsak B-rzenzeinek megboe-ará-m, de látylat borított arra is, hogy Dr. Orbán Balázs őt e-áládi érzelmeiben oly keserűen megsértette. Bizon erős esemény az a szél-bali politika: a legellen-ségesebb elemeket is képes összehozasztani!

A számadás d. u. lesz, melynek hatá-sáról holnap.

S Szt.-György, april 29-én 1872.

Háromszék törvényhatósága folyó év ap-ril 24, 25 és 26-ik napján tartotta meg — az uj megyei szervezet életbeléptetése után első

(Folyt. követ.)

„Felolvasások”

Alkalmas terem hiányánál fogva még nem sikerült a felolvasásokat rendszeresíteni mindazonáltal tartott néhány felolvasás, részint az összes szakosztályokban; például Horn Ede az összes szakosztályok előtt felolvasást tartott az orsz. közgazdasági gyűlésről és annak egyik tárgyáról a bankkérdésről. Dr. Szabóky Adolf a kézműipari szakosztályban a művészet és ipar hatáiról; Müller Ernő a Chronometer echappementek rendszereiről. — Ezen kívül Dr. Szabóky Adolf, Steinacker Ödön és Mudrony Soma az egyesület részéről felolvasást tartottak az ipartörvényről illetőleg az ipartársulatokról a helybeli kath. legényegylet terében.

Könyv- és rajzgyűjtemény.

Az egyesület által megkezdett könyvtár érdekében a múlt év folyamán többféle intézkedés történt. Megemlítendőnek tartjuk, hogy rendszeres kezelési szabály dolgoztatott ki az egyesület könyv- és rajzgyűjteményének osztályozásáról, rendben tartásáról és használatáról. E szabályzat szerint a gyűjtemény nyomtatványokra és rajzokra, az előbbiek ismét önálló művekre és folyóiratokra oszlanak. Az önálló művek tartalom szerint négy főosztályra és az alak szerint megfelelő számú alosztályokra oszlanak.

A szabályzat értelmében rendszeres catalogus készített. A könyvek és folyóiratok bekötötték és az egész könyvtár rendeztetett.

Összesen bir az egylet 817 millió kötettel.

Ehhez járulnak az egyesület folyóiratai 170 kötet 256 füzetben, összesen 416 db, mely a fentebbi számhoz hozzá alva tesz 1524 darabot. Az egyesület könyvtára tehát, a többes példányokat nem számítva, egy év alatt 439 db. szaporodást mutat.

E gyarapodást legnagyobb részben vásárolt könyvek okozták, de nem kis mértékben érdeme az azon testületeknek és egyes buzgó tagoknak is, kik könyvtárunkat adományokkal gazdagították. A múlt körgyűlés óta a képviselő bizottság ily adományokot következőknek szavazott közzé: a földmívelés, ipar-kereskedelmi miniszteriumnak, a vallás és közoktatási és a közmunka és közlekedési miniszteriumnak, Pestváros közönségének, Heckenast Gusztávnak, ifj. gr. Zichy Jós efnek, Liptay Pálnak, a new-yorki magyar egyletnek, Dr. Szabóky Adolfnak, Posner Károly Lajosnak, Wiegand s Hempelnek stb.

A könyvtár használatára végett m. évi december 15-én olvasószoba nyitottat.

A rajzgyűjtemény, mely már eddig is több becses tárgyat foglalt magában, az elmúlt év folyamán vásárlás útján ismét több értékes tárggyal gyarapodott.

(Folyt. köv.)

A maros-ludasi kisegítő-pénztár-egylet április havi kimutatása.

Bevétel:

Pénztári maradvány márc. haváról	357 f. 72 kr
Betétel	619 f. 10 kr.
Visszafizelt váltókból	2741 f. —
Kamatból	44 f. 45 kr.

Összes bevétel	3762 f. 67 kr.
Összes kiadás	3658 f. 25 kr.

Pénztári maradvány május havára 104 f. 42 kr.

Kiadás:

Váltó mellett	1995 f. —
Leírtott	1591 f. —
Irodai kellékek	72 f. 25 kr.

Összes kiadás	3658 f. 25 kr.
---------------	----------------

Maros-Ludas, 1871 május 3.
Virág Gergely, Kaza csai Antal,
pénztárnok. könyvvezető.

Szabó Sándor,
igazgató.

Kimutatás a Deési kisegítő pénztáregylet 1872 ápril havi fogláról.

Bevétel:

Pénztári maradvány májusról	frt 1981.88
Könyvdíj 8 új tagból	10. —
Havi betétel	13,708.65
Visszafizelt kölcsön	39,490. —
Bélyegdíj	40.35
Kezelési bevétel	993.65
Összes bevétel	56,224.53

Kiadások:

Tőke kivétel	frt 4,950.60
Váltóra kölcsön	38,810. —
Bélyegre	40.35
Pénztári maradvány	12,423.58
Összes kiadás	56,224.53

Dr. Szűcs Sámuel, igazgató.	Govrik Ferencz, pénztárnok.
Tatari Ferencz, aligazgató.	Turbucz Ferencz, könyvveze.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

ára: személyenként 1 frt. Jegyeket válthatni, folyó hó 10 től: Bogdán István, Demjén László, Keresztesi Pál és Stein János urak kereskedésben s az estély napján d. u. 2 órától a pénztárnál (a helyszínen). Kik mint pártoló tagok az egyletbe belépni kívánnak; e végett a feuit helyeken és napokon jelentkezhetnek, s a most ujon belépők, már a jelen estélyre is szabad családjegyeket kikapják a rendes pártoló tagdíj fizetése mellett. Pártoló tagdíj: negyedévre 1 frt, fél évre 2 frt, egész évre 4 frt. Kezdet: délután 5 órakor. A dalműsor végeztével táncszívalom veszi kezdetét. Kolozsvárt 1872 május 4-én T. Nagy mre, egyt. jegyző.

— A reformatusok helybeli főtanodájának ifjúsága mult szombat — mint már jelezve volt — a legnagyobb kedélyességgel üllötte meg májusi mulatságát a monostori erdőben. Az ifjúság — saját zenekara vezetés alatt — már kora reggel kivonult, a szülők, ismerősk s tánczelelők pedig délutánra szép és firadhatlan társaságot alkottak, mely egész estig rugta — a port. Délután gr. Pechy Manó is megjelent a mulatók között, kit az ifjúság zenével, éljennel és üdvözlő beszéddel fogadott. Már setét este volt, mire a vígadó, a zene hangja mellett, a városba vonultak s így vége lön ez első ide, igen jól sikerült tavaszi mulatságnak, mely az időjárás pazar kegyelben is részesült.

— Kimutatás a Karolina országos kórházban 1872 április hóban ápolott betegekről. 1872. mártius hó végéig maradt: belbetegségekkel, férfi 22, nő 11, külbetegségekkel: férfi 38, nő 21. 1872 április hóban felvételt belbetegségekkel, férfi 53, nő 17, külbetegségekkel férfi 27, nő 22, összesen férfi 140, nő 71, főösszeg 211; ezekből gyógyult férfi 72, nő 37, gyógyulatlan férfi 1, nő 2, meghalt férfi 8, nő 5, 1872 április végéig maradt férfi 59, nő 27, főösszeg 211. Kolozsvárt 1872 május 3-án dr. Szűcs Emil, kórházi első orvos.

— Lázár Lajos jó nevű iparosunk, újra megnyitotta soda-víz raktárát s az most gyárában kiapadhatlan forrásban buzog. Ajánljuk e gyógyvizet a szenvedők figyelmébe.

— Dr. Weisz József a napokban nyitotta meg ügyvédi irodáját b.-monostor-utcában, a Kirschner háznál. Ajánljuk a jeles készségtelű fiatalembert az ügyesbajos emberek figyelmébe.

— Debreczen nyakig van a dícsőségben. Tisza Kalmán fogadják nagy bühővel. Az egész ünnepély jellemzésére idezzük az üdvözlő szöveket egy passusát. E szerint Tisza Kalmán „Magyarország politikai reformátora és Magyarország államisága békés utón való megoldásának symboluma!” E bombasztikus üres frázis valószínű „Symboluma” a baloldali politikának.

— A pesti nemzeti színház drámai személynének kitűnőbbjei: Szardányi, Feleki, Molnár, Szigeti, sat. mint több lap jelenti, e hó 3-án a belügyminiszternek kérvényt nyújtottak át, melyben Orczy báró intendansnak a nemzeti színház drámai személynéről tett nyilatkozata folytán, a színházról elbocsátatásukat kéri, miután — úgy szólnak — rájuk nézve erkölcsi lehetetlenség ily vezetés alatt a színháznál megmaradni. Ezzel Orczy b. bukása bevezetett tényvé lesz, s remélhető, hogy távoztával a színház „palota-forradalmak” is véget érnek, mondja a „P. N.” Az „Ellenőr” szerint pedig e színház tagjai két hétig fogják várni a belügyminiszterhez benyújtott lemondásuk eredményét s azon túl nem tehetnek mást, mint a mit ily keserű helyzetben lehet: megválnak a színházról. Priele Kornelia, Felckiné és Molnár asszonyok az esetben szintén távoznai akarnak. Hiszük azonban, hogy ez nem fog bekövetkezni.

— Komáromy Györgyről írjuk, hogy hirtelen halálára nézve különféle voltak a vélemények. Az „Ellenőr” egyik táviratából származott az egész, mely szerint párban esett el. Ez a hír azonban, mint utóbb kiderült, teljesen alaptalan volt. Komáromy mult hó 20-án Milanoból Salzburgba érkezvén, ott meghalt s utját másnap Bees felé folytatni akarta. De utkben a szálloda lépcsőjén elesett s könyökét és felső karcsontját összetörte. A sérülés kezdetben nem mutatkozott életveszélyesnek s Komáromy utitársa Klapka tábornok el is hagyta Salzburgot. De mintegy negyed napra a sérülés következtében támadt vérbomlás veszélyes alakulatot vón, mely aztán a mult hó 30-án halálát okozta. Végperceiben Klapka és gr. Csiky Tivadar voltak mellette. Holttestét családja Kolozsvárra szállíttatta, s a temetés tegnap meg is történt.

— Négyes aranylakadalmom. Rákospalotán közlébb ritka ünnepélyt ülték. Csikós András, Juhász Miklós, Varga János és Varga István parasztagadók egyezre ülték aranylakadalmukat. Az előbbi három 57 évvel ezült, az utóbbi 51 évvel ezült választás életpárját. Az egyházi szertartást három pap végezte. A fiak voltak a nászgyalogok az unokák a vőlegények s egyházi dádunok az asztal körül szolgált fel a nagy lakománál, mely az egyházi-

szertartást követte. A lakoma másnap déli 12 óráig tartott. A plébános a 4 örmópár mind egyikének egy-egy billikomot ajándékozott s a falu jegyzője, a bíró s a tanácsbíliek a lakoma költségeit fedezték.

— Államsegély. A kereskedelmi ügyészség a beszercei földműves iskolának 2000 frt segély-pénzt utalványozott és az ottani gazdasági egyeletet biztosította, hogy ez intézet további berendezésére 2700 frtot, évi segélyként pedig 1000 frtot vesz föl a jövő évi költségvetésbe. Ugyancsak a kereskedelmi ügyészség 500 frtot utalványozott a brassói földműves iskolának a disznó-tenyésztés támogatására. E miniszterium az Erdélyi gazdasági egyeletet is fölszólítja, hogy jelentést tegyen: mennyi államsegélyt kívánna igénybe venni.

— Gyászhir. Kovácsnak Kovács László, a hajdani Erdély s névszerint a Szilágyság egyik kitűnő s közbecsülésben álló fia, 89 évre terjedő, közhasznú munkás éltét Szilágysomlyón mult ápril hó 29-én öt napi betegség után bevégezte. Gyermekének: Kovács Lőrincznek, és Kovács Sebes Annának méltó fájdalomában nemcsak a hátramaradt dádunokák és rokonok, de mindazok osztoznak, kik az idvezült derék férfit közelebből ismerve tisztelték és szerették. Bőke porainak!

— A rezeda virág neve honnan ered: megmagyarázza Berez Antal „Természet” című d-rék folyóirata. A régiek ugyanis, mint Plinius írja — e virágot hatalmas gyógyszernek hitték gyuladások ellen. Ráráktak e virágot a beteg testére e sympatheticus mondasal: „Reseda morbus, reseda!” (Enyhítsd a betegséget enyhítsd.) Innen maradt rajta e mondas első szava.

— A vindsori kastélyban nagy előkészületeket tesznek Augusztus német császárné fogadására.

— Rossi k. a. prágai táncosnő, ki közelebb lángbaborult ruhájától súlyos sebeket kapott, újabb hír szerint nem forog életveszélyben.

— A hadsereg és hadtengerészet tartalék állományhoz tartozó események nyilvántartása tárgyába kiadott utasítás és oktatás a várt eredményre nem vezet, minthogy a mult évi fegyvergyakorlatoktól a behívott legénységnek 22 1/2 százaléka elmaradt, mi nagy részt onnan ered, hogy a községi előjárók a részben való teendőiket érytelenül és hanyagul teljesítik. Tekintve azon szembe üő hátrányt, mely ez által a hadsereg harc-képességére nézve hátrál, a honvédelmi miniszterium sürögősen felszólítja a törvényhatóságokat, hogy a községi előjárókat a nyilvántartási munkák gyors teljesítésére utasítsa és miután az orvosi bizonyítványokkal is sok visszaélés követtetik el, a visszaélésben talált orvosok és sebészek ellen szigorúan járjanak el, az előjárókat pedig utasítsák, hogy az illető egyének egészségi állapotáról személyesen győződjenek meg, és ezt az orvosi bizonyítványra vezetendő záradékban ismiejék el.

— A schönbrunni állatkertbe közelbb két óriási tehenős béka érkeztek: egyik két másztát, a másik pedig egy másztát és kilenczven-négy fontot nyom.

— Károly román fejedelem megkegyelmezett a zsidóknak kiket a buzeoi esküdtészek igazságtalanul elűlt.

— A bostoni zeneünnepélyre oly orgonát készítenek, mely gőzgép segélyével fog működni.

— Postagalamb-állomások. A berlini „Post” írja, hogy hg. Bismarck birodalmi kanczellár igen szép posta galambokat kapott Flandriából, s hogy ezek az állatkertben dr. Bodinus igazgató ápolására bíztak. Ez ajánlás azt az eszmét költötte föl: vajon nem lehetne-e a galambokat katonai csökök felhasználni? E célból a törzskari főnök és a hadügyminiszterium közt levelezést kezdtek, mely a császár beleegyezése mellett, arra az eredményre vezetett, hogy ezentul a birodalom határain fekvő erődökben postagalamb-állomákat állítanak föl. A nyugati részen Köln Metz és Strasburg erődöket szemelték ki e célból, a berlini állatkertben pedig tenyész házat emelnek, mely dr. Bodinus felügyelete alatt fog állni. Ha a nyugati határerődök szükséglete fedezve lesz, a keleti oldalon is állítanak fel hasonló postagalambokat.

— A Vezuvon történt szerencsétlenségre vonatkozólag melyről a mult napokban már megemlékeztünk, meg a következő részleteket közöljük egy szemtanú leírása után: „Ápril 25-én este egy társaság, az észlelődtől, füllyákat vive magával, megindult a Vezuv tetjefelől. A társaság jó magasra haladt már a hegy oldalán, midőn egy széles lávafolyam megakadályozta továbbhaladását. A lávafolyam kanyargós tüzcsíkot képezett a vulkán tetjéről egész le a hegy lábáig; e pillanatban azonban nem volt észrevehető mozgása, valószínűleg mivel ekkor a lava nem ömölt. Rémületet gerjesztő csend támadt a természetben; még a nagy kráter tüzása is megszűnt. Az óriási nagy-águ fehér fűleken a Vezuv lavájának vörös visszfénye ragyogott. Egyszerre egy széles tűzcsík lepte meg az éji vándorokat, mely tűzcsík a kráter

alatt tűnt föl s rohamosan kiszélesedett. A füstoszlopok, a felhők és a távoli tenger fölragyogott a lava visszfénye miatt. A hold e pillanatban lépett ki a felhők közül és sápadt fényével csak emelte a tájkép kísérteties báját. A közeledő lava süto melege fölriasztotta me-rengésökből a vándorokat, melybe ezek a borzasztó szép látvány szemlélete miatt sülyedtek. A vezetők azonban azt hitték hogy a lávafolyamnak még hirom órára van szüksége, míg az ő álláspontjukhoz ér; de azért elővigyázatból kijelentették, hogy lefelé kell indulni. Egy mátkapár valamelyik lávakupon ült, kezét kézben, szemet szemem tartva, Vajjon megmenekültek-e? — A társaság már ismét lóra kapott s lefelé indult. Hátunk mögött egyszerre tompa mennydörgés hallatszott. Visszanéztek: az egész hegy tűzben-lángban volt. Azon fekete köz, mely a két lávafolyamot elválasztotta, egyszerre eltűnt s a két folyam összeolvadt. A megrémült társaságra azonban még új rémjelenet is várt. Egy valóóság tűzhegy szakadt le a magasból s óriási tömegekre válvá, rohant le a hegy oldalán a mélybe, magával sodorva mindent, mit útjában talált. A s-besületeket és halottakat még más nap is bordták le a Vezuvról a dei Pellegriáni kóródába.

M.-vásárhelyi apróságok.

T. Szerk. ur! Városunkban nagy eseményeknek vagyunk és leszünk tanui, az érzelmeink csak úgy hullámanak jobbra-balra, mint a vihar korbácsolta tenger. Engedje meg, hogy e nagy eseményeket és érzelmeiket néhány futó vonással kísérhessük.

Volt követaink Lázár Ádám és Orbán Balázs f. hó 4-én tarták bévonulásukat. Valjon azon körülmény: hogy rozszant fiakeren Káron (K. Áron) vezette őket a pokol-patakön (pokol-patak) keresztül az indóháztól a városba: nem omen-e arra, hogy ők csak követ-Mane se k?

Lázár Ádám beszámoló beszéde, mely nyomtatásban is közre van adva, így végződik: „éljen a haza, szabadság, egyenlőség és testvériség.” Két jobb oldali végig olvasván, közük a következő párbeszéd támadott:

Valjon az éltettek között, miért nincs ott a király is? kérdi egyik.

— Hihetőleg azért — felel a másik — mert Lázár Ádám így gondolkozhatik: éltetem én eleget (Bach-köbön) a királyt a haza nélkül, miért ne éltehetném most a hazát a király nélkül.

Ugyancsak nem izlik a „Magyar Polgár”-nak a m.-vásárhelyi Deák-párti program! Hogyan is lehetne izletes ily tápláló étel, azon szájuak, mely a közelbbi országgyűlésen a baloldaltól által föltálat korpaczibírt oly felégesnek találta, s melynek Canadi és Majoros uramnak gorombáskodása valóóságos medve-cukor.

(Folytatjuk.)

KÖZGAZDASÁG.

(G. V.) az országos magyar iparegyesület mult évi működését tárgyaló jelentéséből, az egyes érdekesebb mozzanatokat az egyesületi feladatok szerint csoportosítva kivonatlag közöljük:

„Irodalmi működés”

Tudva van hogy az egyesület a lefolyt évben is folytatta az „Anyagi érdekeink” és „Industrie-Zeitung für Ungarn” című közlönyöknek kiadását, — E közlönyöket a tagok szabad választásuk szerint vagy magyar vagy német nyelven ingyen kápják; előfizetés útján azonban mások is járathatják. A tapasztalás azt mutatja, hogy azon törzs-előfizetők, kik a lapot darab idejig rendszeren jártatják, lazan kiunt oel-puck az egyesületbe.

Az egyesület kiadandónak vélte az új ipartörvényt mind magyar, mind német nyelven. A tagoknak a törvény szintén ingyen adott, mások azt legalább 10 példányukint megrendelve 15 krval kaphatják, mely ár mindenképpen létező masekiad-énál clesőbb.

Megjelent az egyesület kiadásában néhány röpirat is; névszerint K-leti Károly emlékeztető báró Eötvös Josef mint az iparegyesület elnöke felett; — Steinacker Ödön: észrevételek az iparos oktatásról Magyarországon — ugyanaz németül; — Körösi József mint egy külön bizottság előadójának munkálata a magyar kormány nagy vasuti üzletéről Aigner Lajos kiadásában jelent meg ily cím alatt: A magaskormány nagy vasuti üzletének bírálata. Az egyesület tagjai ez emlékiatot teláron kapták,

Két nagyobb irodalmi vállalat tárgyában is történtek némi kezdemények és előmunkák; névszerint egy Ipari utató és egy Magyar iparműszert tárgyalban. Reméljük, hogy a fenforró nagy nehézségek dacára is sikerülni fog e kezdeményeket eredményre vezetni.

HIVATALOS.

Sz. 326. 1872

(176)

(1-3)

Pályázati hirdetmény.

A n-nyedi kir. törvényszék területéhez tartozó balásfalvi és m. ujbéri kir. járáshírség kúál betöltendő bírói végrehajói állomásokra, valamint a n-nyedi kir. járás bíróságánál beöltendő díjnoki áll. másra ezennel pályázat nyitattik.

Felbírattak emellegva a pályázni szándékozők, miszerint sajátkezűleg írt s a bírósági végrehajói kra nézve az 1871. évi LII. t. cz. 2 § ban előirt kellekeket igazoló okmányokkal felzerelt folyamodványait a n-nyedi kir. törvényszék elülséhez f. év Május-hó 15-ig nyújtásák be.

A n-nyedi kir. törvényszék elnökétől.

Nagy Enyed, ápril hó 11 kén, 1872.

2468. 1872.

(175)

(2-2)

Arlejtési hirdetmény!

Kolozs megye alispáni hivatala részéről közhírré tételik, miszerint a Bács-M-N. Som-bori útvonal fenntartására szükségesített 433 kubik öl kőnek a m. sárdi bányából leendő kihányása és elhordása f. év Május 12-dikén M-Nadason árlejtés úján ki fog adatni. Az erre vonatkozó feltételek, hivatalos órákian a megyeháznál megtekinthetők.

Kolozsvárt, május 4 én, 1872.

Kiadta: FERENCZY JÓZSEF, aljegyző.

Sz. 91. 1872.

(56)

(2-3)

Hirdetmény.

Az e város történelmének megírására még 1870-i November 10-ről 1437 sz. alatt köz-zé tett pályazatban, 1871 évi December 31-re kitűzött napig egyetlen mű sem adatván bé, a városi közgyűlésnek folyó hó 17 én jelen szám alól kelt. háarzata folytán, a kérdéses műnek beadhatására az ujjabb határnap a már kibírdetett föltételek fenntartása mellett, folyó 1872 dik évi December 31-re tűzetik ki.

Szamosujvár sz. kir. városa Tanácsától Január 24-kén 1872.

NEM HIVATALOS.

(171)

(3-3)

Közgyűlési meghívás.

Tudomásunkra jöven a magas kormányának az erdélyi köles. jég- és tűzkármertő ár-sulat még függő en levő ügyeinek miként lebonyolítására vonatkozó ujjabb intézkedése; tap-szaltalván továbbá azt, hogy hát évi vajadás után is, az ügyállás csaknem a régi maradt: alúirt társulati tagok hajlandók vagyunk a kormányi intézkedés alapján megkísérteni egy közgyűlési tanácskozmányt az említett ügyek lebonyolítását lehetségesítő módok és eszköz-zök fölött.

Tisztelettel felkérjük tehát egy részről az említett társulat mindazon tagjait, kik az ügy iránt érdeklél viselhetnek s annak minél célszerűbb hasznosítását óhajják, hogy a megjelölt csehből folyó évi JUNIUS 8-án délután 4 órakor Lyceum (épület II. eme-let) egy termében tartandó társulati közgyűlésen személyesen, vagy meghatalmazott által megjelenni szíveskedjék; — más részről felkérjük az 1866. évi ápril 3-kán tartott tár-u-lati rendkívüli közgyűlés által behelyezett választmányi el. ök, jegyző és tag urak: zives-kedjenek hasonlóan megjelenve a magas kormányhoz bejelentett, de általa az egy-dül ille-tekess társulati közgyűléshez utasított lemondás felől nyilatkozataikat a megjelölt közgyűlés előtt megtenni.

Kolozsvárt, 1872, április 25 kén.

Kabós Dániel s. k., Kulcskó János s. k., Fekete Pál s. k., Nemessányi András s. k., gr. Eszterházy János s. k., id. Andráscsöföszky János s. k., Tompa János s. k., dr. Lucze Miklós s. k., dr. Joo István s. k., Galiszer Lajos s. k., Ajtai Sándor s. k.

„Wiener Commissions-Bank“

VÁLTÓIRODÁJA

— Kohlmarékt, 4-dik szám —

kibocsát

vétel-jegyeket

az alább feljegyzett sorjegy-csoportokra, s ez összeállítások már azért is a legelőnyösebbek közé szá-mítandók, mert mind-n ily vétéjegy tulajdonosának alkalom van adva, minden fő- és melléknyereményt egyedül megnevezeni s ezen kívül

aranyban 30 frank és bankjegyben 10 forint kamatban része-ülhetni

A. csoport (Eveként 16 huzás) Havi 10 forint részletfizetés. — Az utolsó részlet lefizetése után minden ré zivevő kövekező 4 sorjegyet kap:

egy 5%-1860-ki 100 forintos államsorsjegyet. Főnyeremény 300,000 frt. s a sorozatos sorjegy 4 0 forintot visszaváltatik.

egy 3%-kos török császári 400 frankos államsorsjegyet. Főnyeremény 600,000, 300,000 frank v. 6-ágas aranyban.

Egy hrczg braunschweigi 20 talléros sorjegyét. Főnyeremény 80,000 talér minden levonás nélkül.

egy innsbrucki (viroli) sorjegyét. Főnyeremény 30,000 forint.

B. csoport (Eveként 13 huzás) Havi 6 forint részletfizetés. Az utolsó részlet lefizetése után minden résztvevő kövekező 3 sorjegyet kap:

egy 3%-kos török császári 400 frankos államsorsjegyet. Főnyeremény 600,000 frank v. 6-ágas aranyban,

egy hrczg braunschweigi 20 talléros sorjegyét. Főnyeremény 80,000 talér minden levonás nélkül.

egy szász-meiningeni sorjegyét. Főnyeremény 45,000, 15,000 frt. dőlmenet ért.

15 Vidéki megrendelések pontosan és utóvált nélkül is eszközölhetnek. — Nyeremén-y-léist m. k. a huz. s. k. által b. m. ut-e-e. — ingyen kiűlhetnek m. k.

(149) (13-30)

(88)

(6-6)

Hirdetmény jelzalog-kölcsönök iránt.

Alólirt hitelintézet igazgató-ága tisz-elet el jelenti, hogy a m. általános földhitelrész-vény társulattal létre-ült összeköttetésénél fogva

fekvő birtokra is eszközöl kölcsönöket.

Ily kölcsönök 1000 frttal kezdve bármily magasságig terjedhetnek és 24%, vagy 34 év alatt léleves részletben fizetendő vissza. A 24% éves kölcsönök 8%, a 34 évesek 6% kama-fizetéssel teljesen törleszhetnek, azonban a határidő lejártá előtt is vissza-fizethetők.

A kölcsönök csak teleklönyvezett birtokra és a becsérték felé részleg adatnak. Köl-zavár területén fekvő épületekre hasonlólag eszközölnek kölcsönöket.

Tisztelettel kéri fel tehát aló i i igazgatóság nű dazon föld- és házbirtokos kat, a kik ily jelzalog-kölcsön chajának felvenni, hogy ez iránt hozzá fo-dalni szíveskedjenek, biztosítván kő gyors e-járástól és a lehető legkedvezőbb feltételekről.

Kolozsvárt, február 21-kén, 1872.

A Hitelbank és Zalogkölcsön-társulat Igazgatósága.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.

(156)

(6-*)

Végladás.

GUGGENBERGER PÁL

czég alatti

nürnbergi-diszáru és porcellán-kereskedés

Kolozsvárt, főtér br. Radák-ház alatt.

üzlet megszüntetés következtében,

a folyó 1872. év Április-hó 19-dikétől kezdődőleg,

tetemesen leszállított áron,

végladásra kerül.

Főbb cikkek:

Több száz pár női- férfi- és gyermek-czipő brúnelle-, kelme és bőrből.

Férfi kalapok: posztó-, fűcz- és szalmából.

Utazó-, lovagló-, vadász- és halász eszközök.

Bőröndök-, utitáskák-, sétatálcák-, esernyők.

Pénz- és szivar-tárczák; tájtékpipák és szíplák, sat. sat.

Nagy karlsbadi porcellán-raktár; étkező-eszközök.

Talmi-arany díszeczikkek.

China-ezüst tárgyak.

Pipere-cikkek.

NAGY MENNYISÉGŰ

gyermek-játékok.

Pipere-szappanok, hajkenőcsök, illatszerek, fogpépek, fog-pórok, fésűk, kefék sat. és számtalan más, a közéletben minden perc-z-ben szükséges tárgyak.

(167)

(4-*)

Az első magyar általános biztosító társaság

kolozsvári főügynöksége

az idei jegidény kezdetével tisztelettel jelenti, miszerint mindennemű

jégbiztosítást,

meltányos feltételek mellett (ösمرت íelektől váltóra is) elfogad.

Káresetében azonnali pontos kárfelvételről gon-doskodva van.

Bővebb felvilágosítással a helybeli főügynökség (főtér 2 sz. Zalogház épület) nemkülönben a vidéki al-ügynök urak készséggel szolgálnak.

A főügynökség.

Legujabban megjelentek

és Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

Helység névtár

A királyhágón inneni rész

(Erdély)

községeinek betűrendes névtára.

A közigazgatási és legújabb törvényszéki felosztás szerint, a postakerületek, adóhivatalok és az orsz. vásárok kimutatásával.

Hivatalos adatok után összeállította B. L.

Ára 1 frt. 50 kr.

Ezen 10 nagy ívre terjedő munkával, a melyben az eddigi hasonló munkákban előforduló hiányok gon-dosan pótolva vannak, nem csak hivatalnokoknak, hanem általában minden ügyes- baj s emvernek egy nékü-lözketlen közikönyv van nyújtva, s melynek becsét toeg azon körülmény emei, hogy a helység-vevek az Er-délyben divó mindhárom nyelven előadnak s a betűrendben bármely e nevezés alatt megtalálhatók. Általában oly mű ez, a mely az álamí életben előforduló bármely körülmény közt p. tiosan kijelöli a községek politikai, törvényszéki, adóhivatali, továbbá ut-ló postal hovatartozását, s a hál orsz. vásárok szoktak lenni, ezek nap-jait is kimutatja.

Le dernier des Napoléon.

Deuxième édition. Paris 1872.

E nagy feszültséggel várt munkának szerzőjeül eleinte Kératry gróf, ké-sőbb Beust lett említve. Bár ki legyen is a szerző, rendkívüli talentumot fejt ki az annyira fontos kérdések tárgyalásában, melyek ma, Franciaország jövőjére nézt, az egész világot foglalkoztatják. Leleplezősei egy oly egy-niséget árulnak el, ki a Napoléon-fele politika minden változatainál, nevezetesen a szerecsétlen Miksa, me-xicoi császár tragédiájának inscenirozásánál is élesen szemléző szerepét a színpalak megett játszta. Ára 3 frt 17 kr.

La fille du marquis.

Par Alexandre Dumas. 2 kötet. Ára 1 frt 90 kr.

Le prince des voleurs.

Par Alexandre Dumas. 2 kötet. Ára 1 frt 90 kr.